

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

70. ÅRGANG

1. NOVEMBER 1958

A V I N N H O L D E T :
EN LANDARBEIDERS SØNN PÅ PETRI STOL: JOHANNES
XXIII - VÅRT SOSIALE ANSVAR I NORGE I DAG - PATER
PIRE I OSLO - BLIKK PÅ TIDEN - ST. OLAVS KIRKE I
TØNSBERG INNVJET - OMTALER OG NOTISER - UTLANDET

NR
21

NESTE NUMMER UTKOMMER 15. NOVEMBER 1958.

R.I.P.

Min kjære, oppofrende mann
stortingsbibliotekar
WOLLERT HALLVARD KONOW
KEILHAU

døde fra meg i dag, styrket med sin
Kirkes hellige nådemidler.

Oslo, 19. oktober 1958.

Magnhild Keilhau.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 2. november: Felleskommunion.

Onsdag 5. november: Andakt i St. Josephs Kapell kl. 19.30.

Deretter samvær i Foreningslokalet.

Foredrag av sogneprest Alf Høgh: Skapelseshistorien og det moderne verdensbilde.

Alle katolske damer er velkommen.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallwards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Monte bello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225 («Stella Maris»: ring Mandal 1145)	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerte kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svitthun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallwards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, lla, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15 6.20	10.30 —
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	—	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9 III
Tlf. 14 339Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.Åpent alle hverdager
kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid
kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag.
Sosialkuratoren treffes etter avtale.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 14. november kl. 19 i
St. Hallwards kirke.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

BØNNENS APOSTOLAT:

NOVEMBER: Legfolkets utdanning i apo-
stolatets tjeneste. - Kampen mot for-
fall i tro og moral i Latin-Amerika.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 2. NOVEMBER 23. s. etter
Pinse: Feiring av Allehelgensfest. Åp. 7,
2—12. Ev. Matt. 5, 1—12. Mandag:
Alle sjelers dag. I. Messe: Ep. 1. Kor.
15, 51—57. Ev. Joh. 5, 25—29. II.
Messe: Ep. 2. Mak. 12, 43—46. Ev.
Joh. 6, 37—40. III. Messe: Ep. Åp. 14,
13. Ev. Joh. 6, 51—55. Tirsdag: Karl
Borromeus, bisk., bekj. Onsdag, torsdag
og fredag: Ferialdager. Lørdag: Marias
Lørdagsmesse.SØNDAG 9. NOVEMBER, 24. s. etter
Pinse: Laterankirkens vigselfest. Ep. Åp.
21, 2—5. Ev. Luk. 19, 1—10. Mandag:
Andreas Avellini, bekj. Tirsdag: Martin,
bisk. av Tours, bekj. Onsdag: Martin I,
pave, mart. Torsdag: Didacus, bekj. Fred-
dag: Josafat, bisk., mart. Lørdag: Albert
den store, bisk., bekj., kirkelærer.SØNDAG 16. NOVEMBER, 25. s. etter
Pinse (i messeboken: 6. s. etter Herrens
Åpenbaringsfest). Ep. I. Tess. 1, 2—10.
Ev. Matt. 13, 31—35.

Kirkekollekten
i Oslo Katolske Bispedømme
på søndagen for
Allehelgensfest, 2. november
tilfaller bladet ST. OLAV

FYRINGSOLJE
brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
Marias Minde
St. Franciskusøstrenes
Moderhus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss
St. Magnus Kirke
St. Magnus presteg. } Lillestrøm
St. Olavs Kirke, } Trondheim
Bispegården }

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

En landarbeiders sønn på Petri Stol

JOHANNES XXIII

Den forrige patriark av Venezia som kom ut av et konklav som pave, var ingen ringere enn Giuseppe Sarto, den senere helgenpave PIUS X. Denne som også som pave alltid kalte seg en «stakars landsbyprest», ble hin gang, i det berømmelige konklav i 1903, foretrukket for den avgjorte favoritt, kardinal Rampolla, en politiker og diplomat av største format. Denne gang var det tradisjonsrike venezianske patriarkat derimot representert i konklavet ved en mann som nød slik anseelse ved den romerske kurie nettopp som diplomat: *Angelo Giuseppe Roncalli*. I 28 år har han stått i det Vatikanske diplomatis tjeneste. Om det var på Balken, i Paris eller ved UNESCO, — som visitatoren, delegaten eller nuntiusen Roncalli — har han alltid skjøttet Kirkens sak med fremrakende dyktighet.

Angelo Giuseppe Roncalli ble født den 25. november 1881 som et av en alminnelig landarbeiders 10 barn i en liten menighet, Sotto i Monte i Lombardia. I provinshovedstaden

Bergamo trådte han inn i et ungdomsseminar, men la sine studier deretter til Roma, hvor han i 1904 mottok prestevigselen. Ett år senere vendte den unge doctor theologiae tilbake til sin biskop i Bergamo og virket her som dennes sekretær. Samtidig foreleste han i kirkehistorie, apolegetikk og patrologi. I 1921 kom han atter til Roma der han ble knyttet til Kongregasjonen for troens utbredelse. Pave Benedikt XV betrodde ham snart oppgaven å reaktivisere de pavelige misjonskontorer — en ingenlunde lett oppgave; men den unge prelat Roncalli løste den både raskt og heldig. Alt i 1925 overtok han et nytt oppdrag: Pave Pius XI sendte han som Apo-

stolisk Visitator til Sofia. Like før var han blitt utnevnt til titulærerkebiskop av Areopoli. Den erkebiskoppelige diplomat utviklet seg mer og mer til å bli en uunnværlig Balkanspesialist. Etter 10 års virksomhet i Bulgaria ble han så sendt som Apostolisk Delegat til Istanbul og ivaretok samtidig herfra de katolske områder i Hellas.

Året 1944 brakte ham til et brennpunkt i verdenspolitikken: Han ble nuntius i Paris, som etterfølger av så berømte diplomater som Luigi Maglione og Valerio Valeri. Siden 1952 var han også Den hellige stols observator ved UNESCO. Ved avslutningsmøtet på den 6. UNESCO-kongress i 1951 erklærte han: «Som representant for den eldste og mest spennende kulturorganisasjon i verden, som gjennom den første befaling, «*Gå ut og lær alle folkeslag*», fikk sitt guddommelige kall, er det naturlig for meg å minne om det grunnleggende prinsipp og fundament som er *Gud*, alle vitenskapers Herre. Av Ham er dette mektige system blitt grunnlagt, og

fra Ham alene henter det sin kraft.»

På en mars-dag i 1953 beredte Venezia kardinal Roncalli en storslagen mottagelse. Pave Pius XII hadde like forut opphøyet ham til medlem av kardinalkollegiet og utnevnt ham til patriark av Venezia. Ved en lang prosesjon til vanns brakte befolkningen i lagunebyen sin nye Overhyrde på en utsmykket gondol opp Canale Grande til Markusdomen. I mars i år sendte Paven ham som sin legat til jubileumsfeiringene i Lourdes. Her innviet han den store underjordiske kirke som bærer navnet til den mann, hvis etterfølger han også skulle bli på *Petri Stol*: den hellige Pius X.

Pave Johannes XXIII. Angelo Giuseppe Roncalli

Vårt sosiale ansvar i Norge i dag

Av fransiskanerpater A. Castricum

Ingen vil vel betvile at vi som katolske kristne har et sosialt ansvar. Ethvert menneske har jo ansvar for sine medmennesker. Dessuten har vi som katolikker, som lemmer på Kristi legeme, et større ansvar enn andre. Kristi oppdrag til Kirken omfatter jo mer enn menneskets sjel. Dette oppdrag omfatter hele mennesket, som er sjel og legeme, individ og medlem av alleslags mindre enheter innenfor menneskenes store fellesskap. Hvis vår sosiale bevissthet utelukkende var rettet på menneskenes overnaturlige liv, deres forhold til Gud, ville denne interesse de facto være meget abstrakt, selv om det overnaturlige liv er det største gode og noe meget reelt. Det er *mennesket* som må bli frelst, og vår ansvarfølelse må være rettet mot dette menneske som vi møter det i sjelens enhet med legemet.

Når vi nå skriver om vårt sosiale ansvar i Norge idag, er det nettopp fordi vi er redd for at denne begrepsinnsnevring lett kan finne sted i våre norske katolske samfunn. Dette ville være til stor skade, både for oss selv og for våre medmennesker. Her skal pekes på noen momenter som uvilkårlig influerer på vår sosiale bevissthet på en uheldig måte.

Våre trosfeller kommer i alminnelighet fra et jevnt miljø. Her i Norge finnes det stort sett ikke store sosiale motsetninger, og vi kan trygt si at lette gjelder i enda høyere grad våre katolske kretser. Gjennom våre vanlige foreninger kommer vi da heller ikke så lett i nær kontakt med de dårlig stilte i samfunnet. Så vi blir fristet til å si: det finnes ikke nød i vår velferdsstat.

Her rører vi ved en av de største farer som truer oss i sosialt henseende: begrepet «velferdsstat». Velferdsstaten byr utvilsomt på mange store goder som vi bare kan glede oss over. Men dens fare er at den kan gjøre oss *sløve*. Den fører mange mennesker til ansvarsløshet. Hvorfor skulle vi da også anstrenge oss? Alt går jo sånn noenlunde, uten at vi behøver å engasjere oss personlig. Hvorfor skulle en f. eks. se etter barnas tenner når det gis en skoletannlege? Men en vakker dag konstateres et større hull i perleradene... tannlegen hadde hatt det for travelt til å kontrollere alle. Og så sitter en der med selvbebreidelsen at en ikke har passet bedre på sitt eget barn...

Velferdsstaten er i og for seg et *dødt* apparat. Det sørger for at vi av og til finner en liten papirstrimmel i postkassen som gir rett til et bestemt trygdebeløp. Flott er det, selvfølgelig. Men det er ikke noe personlig, det er ikke som et brev — det ville jo være for meget forlangt — det blir med dette sjelløse. Og derfor gis det, til tross for så mange gode sosiale tiltak, likevel megen elendighet.

Denne mangelen på «sjel» må nødvendigvis bli utfylt på en måte. Og her er det behovet melder seg for enkeltindividens innsats inspirert og båret av kjærlighet. Men nettopp dette blir så ofte glemt, og sorgelig er det. Før i tiden besøkte man en gammel tante både titt og ofte for å se hvordan hun hadde

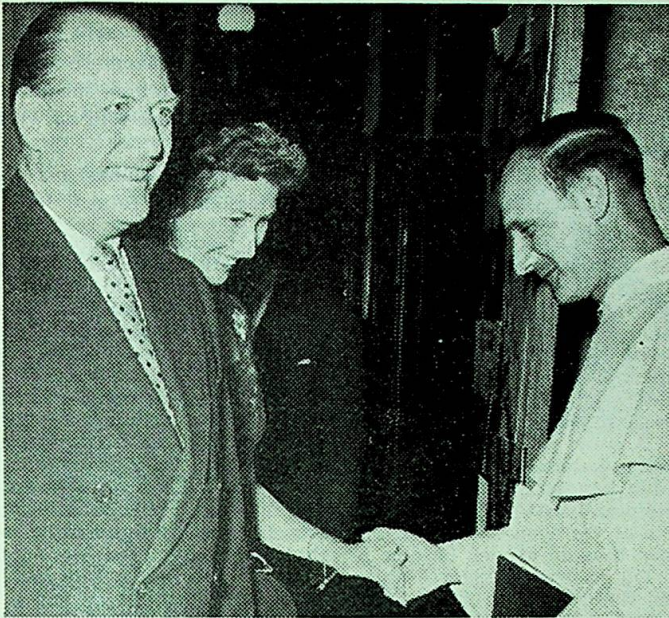
det. Det kunne jo tenkes at hun var i vanskeligheter. Nå behøves det jo ikke — hun har det da så godt! Hun har sin egen liten leilighet, hun har det varmt og kan kjøpe sitt daglige brød hvis hun lever sparsommelig. Hva ønsker en mer? Men tusenvis av gamle er fattige fordi de er blitt så ensomme. Før i tiden hjalp man hverandre med husarbeidet i sykdomstilfelle eller ved forskjellig slag av overbelastning. Nå overlater man det til et offentlig kontor, som imidlertid ikke alltid kan yte hjelp jo før jo bedre på grunn av de ymse skjemaer som først skal utfylles.

Det er en tredje fare som truer vår sosiale bevissthet. Vi katolikker danner her i landet en sviende minoritet. Men vi vil gjerne hevde oss som rimelig er. Av denne grunn er de mest aktive blant oss svært opptatt med strengt *katolske* problemer og kan lett komme til å overse at vi dog er en del av det norske samfunn! Også vi katolikker må være med å løse samfunnsproblemene, og ikke bare overlate det til «de andre».

Vi katolikker lever — det er vår fulle tro — i *sannheten*. Vi føler oss trygge under sannhetens beskyttelse. Kanskje altfor trygge? En får av og til inntrykk av at begrepet *sant* inntar en altfor stor plass i våre kretser. Med en slik innstilling setter vi så gjerne et punktum, mens det kunne være frigjørende med et spørsmålstegn av og til. Den som her setter et punktum, kapsler seg inn i dette med sannheten, mens den som også har plass til et lite spørsmålstegn, blir mer tilgjengelig for det *gode* og de inspirasjoner som finnes *hos andre*. Sannheten må jo leves. Først da blir den fullt ut «sann».

Som sagt kan de nevnte momenter føre til at vår ansvarfølelse for våre medmennesker blir innsnevret til sannheten alene eller til det overnaturlige som sådant. Med en slik «snever» innstilling vil vi naturlig komme til å legge størst vekt på kunnskap, på overbevisning og på de formelle midler til å bevare og øke det overnaturlige liv: sakramentene.

Vi kan kontrollere oss selv når vi stiller spørsmålet: Hvilken målestokk bruker vi når vi skal bedømme ens katolisitet? De fleste svarer: «Kommunion og kirkegang». Utvilsomt er disse to ting uhyre viktige. Men *Jesu* målestokk er det som disse to ting må føre til: kjærligheten. Kjærlighet til Gud og kjærlighet til nesten. Og denne kjærlighet skal ikke bare være i sinnet, ikke bare som velvilje, men skal ytre seg. Merk at ved «den siste dom» er det 5 gjerninger i *nestekjærlighetens tjeneste* som er avgjørende for den evige salighet: «Kom hit, dere som min Fader har velsignet, og ta det rike i arv som er holdt rede for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. For jeg var *sulten*, og dere ga meg mat; jeg var *tørst* og dere ga meg drikke; jeg var *fremmed*, og dere tok mot meg; jeg var *naken*, og dere klædde meg; jeg var *syk* og dere besøkte meg; jeg var i *fengsel* og dere kom til meg.» (Mt. 25, 34—37.) Og grunnen til utkåringen er: «Hva dere har gjort imot en av disse minste brødre, har dere gjort imot meg.»

H. M. Kongen og prinsesse Astrid hilser på pater Pire ved Aulainngangen før foredraget.

Dominikanerpater Pire taler flyktningenes sak i Universitetets Aula

Vårt blad brakte ifjor (24. aug.) en artikkel om den belgiske dominikanerpater Pire's innsats som bidrag til løsningen av de konkrete problemer som hundretusener av flyktninger i våre dagers Europa ennå står ovenfor etter den annen verdenskrigs slutt. Ved selv å stå for reisningen av egne byer for europeiske flyktninger i forskjellige land, viser pater Pire en av de veier vi har å gå dersom vi skal kunne gjøre oss noe håp om å se et fremtidens Europa stå frem i menneskeverdlig skikkelse.

Tirsdag 21. oktober sto pater Pire på talerstolen i hovedstadens Universitets-aula og berettet om hva hans initiativ, «Hjertenes Europa», innebærer. Dagspressen viet begivenheten en særdeles rosverdig oppmerksomhet, og vi sakter ved denne anledning fra Aftenposten (22.10), der avisens kjente medarbeider, «Amie», gir denne åpenhjertelige reportasje fra møtet, som fant sted i det norske råd av Europabevegelsens regi.

Med Kongen og prinsesse Astrid foran seg, i spissen for mange av landets ledende menn og kvinner, og med Edvard Munchs livsbejaende sol som en glødende bakgrunn sto en katolsk pater, i dominikanernes snehvite ordensdrakt, på talerstolen i Aulaen tirsdag 21. oktober. For første gang i Frithjof Nansens hjemland talte pater Pire om sitt arbeide for Europas tusener og atter tusener av flyktninger.

Han brukte ingen store ord, ingen fakter, hevet nesten ikke stemmen en eneste gang. Men det han berettet gjorde det dypeste inntrykk, hvert ord fikk vekt, fordi han kjenner dette problemet bedre enn noen, og fordi han i gjerning har vist og uopphørlig viser at ærefrykt for livet og nestekjærlighetens evangelium for ham ikke bare er ord, men en realitet — og bør være det for oss alle. Den enkle beretning om pater Pires arbeide ble således en inspirasjonskilde for dem som lyttet til ham, om større samhörighet, om respekt for mennesket, ikke minst for dem som lider og har det vondt. Og da han snakket om å legge den femte av sine «Europa-landsbyer», den som skal bære Anne Franks navn, hit til Norge, følte vel alle at det må kunne skje, denne tanke må spres og få grobunn.

Når et eneste menneske, som pater Pire, utenom alle organisasjoner, har klart å hjelpe tusener av mennesker tilbake til livet, så må vel også vi, i fellesskap, kunne ta det løft sammen å reise en liten landsby for mennesker som i dag er uten rot, uten fremtid og uten fedreland.

Det gikk tydelig frem av pater Pires foredrag hvordan han hadde maktet sitt store arbeide hittil. Selvsagt skyldes det i første rekke hans aldri sviktende entusiasme, hans uslitelige pågangsmot selv der hvor de største hin-

Bevisstheten om at hierarkiet og sakramentene er midler for å nå det kristne mål: kjærligheten som binder Gud og menneskene, er sikkert ikke gått tapt i våre kretser, men den trer for lite i forgrunnen i den organiserte og vanlige religionspraksis. Denne bevissthet står ikke i brennpunktet. Engang til: hvem er i vår bevissthet «de beste katolikker»?

Det moderne sosiale arbeide har ført til en dypere forståelse av de nødlidendes problemer og oppdaget mange nye felter hvor hjelp kan og bør ytes. De fleste religionssamfunn har forstått at de derved fikk tildelt et viktig og stort arbeidsfelt.

Hvor store muligheter har ikke vår Kirke, når dens lemmer så rikelig kan få anledning til å vise i praksis hva den katolske tro betyr for dem? En levende tro, virksom i kjærlighet, det er det vår Kirke skal leve av. Bare på den måten kan den bringe sannheten til menneskene, for først da blir sannheten også erfart som sannhet. Selvoppofrende nestekjærlighet er den beste preken vi kan holde for våre medmenneskers evige frelses skyld. Vi vet jo alle hvor stor pris det norske folk setter på selvoppofrende nestekjærlighet. Den mottagelsen som tilfalt Albert Schweitzer var uforglemmelig. Nestekjærligheten bryter alle grenser og skillevegger: en katolsk pater ble her nylig mottatt av selveste Kongen og i avisene foreslått som Nobelpriskandidat, simpelthen fordi han forkynner kjærlighetens budskap i sine gjerninger.

Det sosiale arbeide vil være berikende for oss selv når det blir gjort i kjærlighetens ånd. For da vil vi bli levende kristne. Det vil være berikende for Kirken, for da blir Kirken til et levende fjell med stolte skoger og angende vekster.

Den store sosiale oppgave vi har i dette øyeblikk — en oppgave altså som vi skal være takknemlige for — er flyktningesaken. Vi spør ikke om de er gode katolikker som vil fylle våre kirker; men vi spør hva vi kan gjøre for å skaffe dem et hjem,

dette nødvendige grunnlag for et harmonisk liv. Vi spør hva vi kan gjøre for å opheve deres isolasjon. Deres hjem må bli et av «de tusen hjem» og ikke små ghettoer innen det norske samfunn.

Vi har også andre sosiale virksomheter innen vår Kirke. Disse trenger ikke bare vår velvilje, men vår innsats. De sosiale organisasjoner hjelper nemlig alle, både helperne og de hjelpne.

A. Castricum, O.F.M.

BLIKK på TIDEN

HJERTENES FANTASI

■ Denne høsten står i flyktningearbeidets tegn, og vel er det. For flyktningeproblemet er ikke avvirket, eller «nesten avvirket» — hverken nasjonalt eller internasjonalt. Dominikanerpateren Dominique Pire — skaperen av «nestekjærlighetens Europa-landsbyer» hadde ett og annet å si om den ting under sin tale i Aulaen nylig, og en storstilt aksjon for flyktningehjelpen er et riktig svar på hans utfordring.

Pater Pire understreket ikke minst hvordan vi forenkler flyktningenes behov ned til visse materielle livsfornødenheter (som de heller ikke alltid får), mens deres problem jo også er menneskelig og psykologisk. Mer og mer er det flyktningenes integrasjon i vert-samfunnet som kommer i sentrum av interessen. Vi må sørge for at de får levende røtter i den nye tilværelsen vi byr dem.

Her har en norsk psykiater og forsker, dr. Leo Eitinger, nylig lagt frem en oppsiktsvekkende undersøkelse om sinnslidelser blant flyktninger i Norge. Hans resultater er nifse. De lar seg sammenfatte til denne hjertetyngende konklusjon at sinnslidelser er 10 — til — ganger mer utbredt blant våre flyktninger enn i befolkningen ellers. Det er et tall som ikke bare sier noe om flyktningene. Det forteller også en god del om oss selv.

Psykoser og nevrosener vil alltid være hyppigere blant flyktninger, forsåvidt som omplantningen i ett nytt miljø innebærer normalt en psykisk belastning. Men dr. Eitinger antar at tallet er høyere i Norge enn i kanskje noe annet land. Og her er det at vi bør spisse ører.

For en del forklares det riktignok ved at vi har vært særlig gjestfri overfor de svakeste (de som med et ufølsomt ord kalles «minus-flyktninger»): blinde, tuberkuløse og andre uføre, som har gjennomgått særlig meget før de kommer til oss. Men dosent Eitingers undersøkelser lar ingen tvil tilbake: Det er kontakt-

dringer tårnet seg opp. Men det skyldes også at det er visse begreper denne moderne barmhjertighetens samaritan skyr som pesten: byråkrati og driftsomkostninger. Man skaper ikke et Europa med organisasjoner og kongresser i det uendelige.

Det «Hjertets Europa» som pater Pire kjemper for, er et Europa hvor menneskene hjelper hverandre, og har tro og tillit til hverandre. Han bruker Lord Baden Powells ord: «Tilliten til seg selv fødes av andres tillit til en selv.» Og Nansens ord gjør han til sine egne. «Når menneskene befinner seg ansikt til ansikt for å delta i humanitært arbeid, er det lettere å få bort de ulikheter som skiller dem fra hverandre.»

Pater Pire snakket også om hvordan flyktningene best kan hjelpes når de først er hentet ut fra leirene: Det er ikke nok bare å skaffe hus over hodet for dem som har sittet i leir i en årrekke, alle dem som «har sittet på stasjonen på sine koffertter, og ventet i 12—14 år på et tog som aldri kommer». Vi må også vise dem forståelse, tålmodighet, og hjelpe dem til å tilpasse seg.

Det må være den bydende plikt å se i den landflyktige

mangelen, isoleringen, som fremfor noe annet er ondets rot. Og her kan og må vi gjøre mer enn å legge vår — selv rundelike — skjerv i innsamlingsbøssen. Vi må akseptere flyktningene som naboer, arbeidskamerater, trosfeller og medmennesker, i forståelse for at de har hatt en skjebne som har gitt dem et hudløst sinn.

I et intervju med ukebladet «Aktuell» (18. oktober) gir dr. Eitinger det selv denne tanke- og hjertevekkende form:

«En ting er viktigere enn noe annet: Godta at flyktningene er annerledes, og la dem få være det. Anerkjenn dem først og fremst som mennesker. Aksepter dem som kolleger på arbeidsplassen på linje med alle andre, still de samme krav til dem som til andre, la dem ikke ustanselig føle at de er flyktninger. Mange vil så gjerne — i aller beste hensikt — vise flyktningene medlidenhet. Hele deres holdning utstråler liksom et «Stakkars dere...» Dette er misforstått vennlighet. Ingen liker å bli utsatt for ustanselig medlidenhet.

Å godta at flyktningene er annerledes, innebærer bl. a. at man ikke skal øve påtrykk på dem for å få dem til å assimileres. Man kan ikke tvangs-assimilere mennesker. La dem få ha sin religion i fred, forsøk ikke med vold og makt å overbevise dem om at vår egen er den fortreffeligste. La dem få følge sine skikker, hvis de vil det. La dem få beholde sin måte å være på.

Og en ting til, sier Eitinger. Forsøk å la være å såre dem. En sleivete bemerkning, diktert av ubetenksomhet mer enn av ond vilje, kan ramme en flyktning meget hardt, nettopp fordi han er så sjelelig labil, så utrygg. Det er det miljøet flyktningen daglig ferdes i, som er avgjørende for hans oppfatning av landet og som bestemmer hans reaksjoner. Det er de menneskene flyktningen kommer i kontakt med, som avgjør om han skal trives eller ikke. Derfor kan en uheldig og tankeløs slengbemerkning fra en av dem få slike veldige konsekvenser. Andre, mer psykisk likevektige mennesker, kan ta den for det den svært ofte i virkeligheten er ment som: en spøk, litt uskyldig ernting. Hos en flyktning kan gjøn med hans gebrokne språk, noen bemerkninger om den «rare» maten han spiser, anta helt andre dimensjoner. Fordi han er usikker på seg selv, fordi han alt på forhånd har mobilisert alle sine krefter for å bevare en slags sjelelig likevekt, vil slike bemerkninger hos ham aksentuere følelsen av at han er annerledes, han er uglesett — i virkeligheten uønsket.»

GJENSYN MED BAGLERBISPEN

■ Så er bisp Nikolas — Henrik Ibsens fryktinngytende baglerbisp — etter nesten tyve års fravær rykket inn på Oslo-scenen igjen, gjennom Nationaltheatrets oppførelse av «Kongsemnerne». I våre nordiske protestantiske enhetskulturer, hvor slikt som katolske prelater nærmest må betegnes som en sjelden

person, ikke bare dem som er blitt fratatt sitt fedreland, men den som søker et fedreland, det menneskelige vesen. Og fremfor alt skal vi gi hjelp til selvhjelp.

Det var Europabevegelsens norske råd som hadde invitert pater Pire til å gjeste Norge nå når vi har vår flyktninguke. Formannen i rådet, høyesterettsjustitiarius Terje Wold, introduserte den belgiske pater, formannen i Stortingets utenrikskomité, Finn Moe, hyldet i sin takketale pater Pire for hans utrettelige og oppofrende arbeide for å løse det omfattende flyktningproblem, og formannen i Det norske Flyktningråd, Sigurd Halvorsen, rettet på ny en appell om støtte i arbeidet for å hjelpe de 200 000 ulykkelige som ennå lever i leire rundt om i Europa.

Måtte så alle vi som har våre hjem, og har vårt fedreland, slutte opp om den ånd som tonet så mektig gjennom Aulaen i går, slutter Aftenpostens referent, «Amie».

*

Tilstede ved pater Pires foredrag var også Hs. Høyærv. biskop dr. Jac. Mangers og en rekke katolske geistlige, som også tok del i en mottagelse som den belgiske ambassadør ga etter høytideligheten i Aulaen.

mangelvare, er det gjerne en eller annen klassisk litterær, skrekkefigur som skaper betingede reflekser overfor det katolske kleresi, helt fra barneårenes lekseterping av I svenskfinsk litteratur er det jesuitt-pateren i «Feltskårens berättelser». Hos oss er det bisp Nikolas — hvesende av misunnelse og intriger, og så melodramatisk i sin ondskap at man med litt alder og erfaring vel gjennomskuer ham som psykologisk usannsynlig. Men barndommens reflekser — dem korrigerer man ikke så lett. Da er baglerbispen forlenget innrullert blant skremslene, med Bergtrollen, Nøkken og Heksen som spiste Hans og Grete. Og det er jo også en kjølign prosa.

«Der gives ikke godt og ondt, ikke op og ned, ikke højt og lavt. Slike ord må I glemme, ellers gør I aldrig det sidste skridt, sætter aldrig over slugtet. I skal ikke hade flok eller sag, fordi flokken eller sagen vil dette eller hint. Men I skal hade hver mand i flokken, fordi han er eder imod, og I skal hade hver den som slår rundt om en sag, fordi sagen ikke fremmer eders vilje. Alt det som I kan bruge, det er godt, — alt det som lægger bråte på eders vej, det er ondt!»
Huffda!

Kolbjørn Buoen som baglerbispen — i Pedros strek. («Verdens Gang»)

SUNN REDSEL

■ «Adspredelsen fornøyer oss — og fører oss stille i døden», sier Pascal etsteds. Ikke desto mindre — eller kanskje derfor er «adspredelsen» en av vår tids aller største industrier, og skarpsynt skal han være som er istand til å trekke grensen mellom den rimelige og nyttige avspenning fra slitet, og så den adspredelse som bare er et systematisk organisert forsvar mot adspredelsens motsetning: *Konsentrasjonen*.

Nylig er en av de store i norsk underholdningsindustri — Kringkastingens populære Rolf Kirkvaag — gått fra borde. Det har fått en presseomtale som om det gjaldt en kongelig abdikasjon. Nå er det av adskillig interesse å se nærmere på de forklaringer han selv gir på sitt frivillige farvel til mikrofonen: *Han ble redd*.

Slik som han i en artikkel (Aktuell) 18. oktober) karakteriserer denne redselen, gjør den ham nærmest ære:

«Vel. Hvis det kan interessere noen, skal jeg gjerne gi mine grunner. Jeg vet ikke om leseren noen sinne har vært i det danske Folketinget? Her er det over inngangen risset inn et gammelt ord, som kringkastingssjef Fostervoll en gang gjorde meg oppmerksom på: «Folkegunst er kun dunst». Det er et ordtak jeg har repetert for meg selv mange ganger.

Jeg fordrar ikke falsk beskjedenhet og derfor innrømmer jeg åpent at folkegunsten også har sine behagelige sider. Men den popularitetens høykonjunktur som har båret meg fram i disse årene virker så urimelig høy, så overdimensjonert i forhold til ytelsene, at den faktisk har gjort meg litt redd. Og jeg har sagt til meg selv i de siste par årene: Hvis du er smart, så slutter du mens leken er god. Ikke for å legge grunn til noen legendedyrkelse, men for å ha ressurser igjen når man skal sjalte over til et annet arbeidsområde.»

Kirkvaag understreker maset og jaget, det stadig økende og forbrukende tempoet i underholdningsindustrien, utilfredsheten ved det halvgjorte arbeidet, og tilføyer:

«Kringkastingsarbeidet er så altoppslukende at det kan gjøre sine utøvere ensporet — man kommer inn i en gate der erfaringsmulighetene blir innsnevret. Jeg kan godt tenke meg at jeg nå vil oppdage helt nye sider ved livet som jeg aldri tidligere har sett.»

Det klinger uekteleg som sunn manns tale.

PONTIFICALIA

■ Både herhjemme og ute i verden har kommentarene ved Pave Pius XII.s død vært talende vitnesbyrd om den respekt som både hans person, hans embete og hans kirke møter også på ikke-katolsk hold. Skurrende bilyder har der vært lite av på denne siden av jernteppet — høyt regnet enkelte kuriosas. Til dem hører vel «Dagbladet»s eiendommelige blunder, der utenriksredaktøren Ragnar Vold, etter et pontifikat som har vart i 19 år, enda ikke har oppdaget at paven hette Pius — ikke Leo. Den «Leo XII.» som han hårdnakket omtaler — forøvrig med adskillig sympati (8. oktober) — regjerte fra 1823 til 1829, så her er middagsavisen for en gang skyld alt annet enn «Alltid foran».

På den motsatte pressefløy lager «Luthersk Kirketidende», under Carl Fredrik Wisløffs noe spisse penn, et paveportrett som er vel skjært i trekkene. I definisjonen av Mariadogmet var den nå avdøde pave ikke nyskapende, men bare et organ for Kirkens felles trosbevissthet og ledd i en dogmatisk utvikling som har langt fjernere røtter enn dette pontifikat. Pavens person og eget initiativ er derimot ganske anderledes nærværende i for eksempel den frilyndte bibel-encyklika «Divini Afflante Spiritu» og i de mange pastorale reformer (aftenmesser, påskevigilien, reglene for den eukaristiske faste, m. v.)

Eiendommelig bornert er «Arbeiderbladet»s kommentar til pavens død (10. oktober). En ting er de grove uefterretteligheter om hvordan katolikker selv opplever sin tro og sin gudstjeneste. Denne beskrivelsen av vår liturgi forekommer oss temmelig hårreisende i sin mangel på mistanke om at vi selv kanskje forstår litt mer — eller noe ganske annet! — enn det en tilfeldig ex-luthersk eller ikke-katolsk besøkende i våre kirker får ut av det:

«Alle de ritualer den har tatt i bruk, appellerer til følelser og stemninger — ikke til forstanden.

(. . .) De som går til messe, forstår ikke prestens mummel oppe ved alteret. Men de ser at han foretar seg en rekke mystiske og uforklarlige ting. Under messen synes det ikke å være noen direkte kontakt mellom prest og menighet. Han sier ikke noe som setter tankene i bevegelse hos tilhørerne, men alt gir inntrykk av at presten er en megler mellom menneskene og Den almektige.»

Svært kort for hodet er imidlertid også den fremstilling vi her får av Kirkens politiske innflytelse. Den sosiale underutvikling i de latinske land — som vitterlig delvis har sin grunn i at den industrielle revolusjons problemer ofte ble «løst» av antiklerikale borgerlige regjeringer, i strid med pave Leo XIII.s direktiver — får en meget bastant forklaring: Katolsk politikk er «reaksjonær». Det er et tankeskjema som i det kristelige demokratiets tidsalder trenger i høy grad til en omvurdering. Blant annet ut fra den noe kuriøse erfaring, at i Frankrike har «Arbeiderbladet»s partifeller, sosialistene Mollet og Lacoste, ca. hundre ganger i løpet av noen få år beslaglagt de katolske avisene «Témoignage Chrétien» og «La Croix», fordi de krevde sosial rettferdighet og menneskeverdig behandling for nordafrikanerne.

Det er ikke mulig å tilbakeføre alle menneskelige og medmenneskelige forhold til politiske kategorier. Det er «radikalismens» svakhet. Og det er Kirkens styrke. Derfor er de santere enn «Arbeiderbladet»s nærsynte kritikk de ordene som «Time» (20. oktober) kommenterer personen Eugenio Pacelli med: At gjennem hele den pavelige tradisjonens fremmedartede og bysantinske seremonielle lyktes det ham faktisk å vise menneskeheten «the simple attraction of Christian goodness» — det kristne hjertelagets enkle tiltrekningskraft.

Fr. Candidus.

St. Olav hø

I byen hvor Hel

«Oslo Katolske Bispedømmets nyeste stolthet» tør en vel kalle denne vakre kirkebygning, et verk som arkitekt Gunnar Bjerke, Oslo, har all ære av. Vår gjengivelse her gir riktignok et svært ufullstendig bilde av den sobre fasaden på St. Olav kirke, og heller ikke kommer prestegården, fløyen t.h. tilnærmelsesvis til sin rett.

Fra biskop dr. Mangers's innvielsespreken

I de gripende bønner og seremonier ved en kirkevigsel ber vi at Gud i sin miskunn stadig å la sin velsignelse strømme ut over dette tempel og dette alter så de i all sin skjønnhet og verdighet for alltid kan stå som midtpunkt i menneskenes liv, interesser og lengsler.

Slik har det vært fra menneskehetens begynnelse av helt siden Abel bygde et alter og ofret til Gud sin hjords førstefødte (1. Mos. 4, 4) og patriarken Jakob over alteret han hadde reist seg, så en stige som rakk opp helt til himmelen og Guds engler steg opp og ned på denne stige slik at han måtte utrope: «I sannhet her er Guds hus, her er himmelens port» (1. Mos. 28, 12—17).

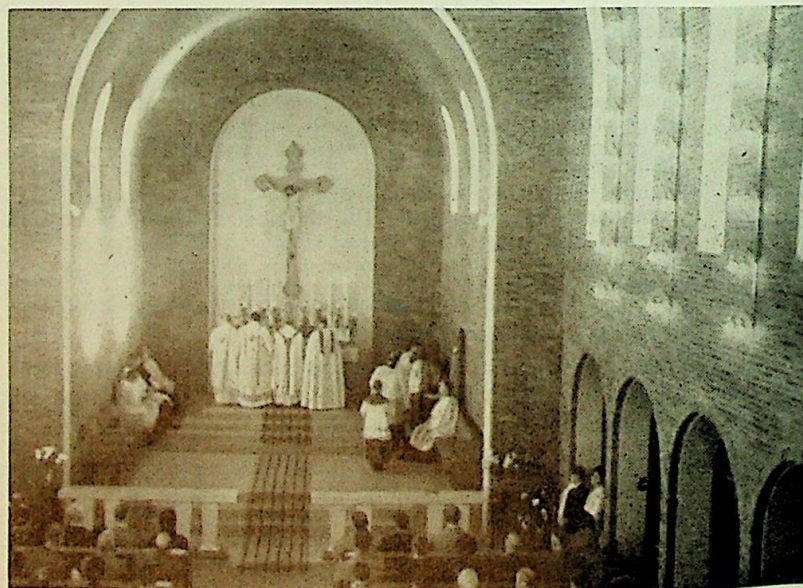
I sannhet svever Guds engler over hver kirke, især over alteret, og bærer våre bønner opp til himmelen og bringer Guds velsignelse ned til menneskene. Dette var våre forfedre urokkelig fast overbevist om. Derfor bygde de kirker overalt rundt om i Norges land. Her i gamle Tunsberg fantes det ikke mindre enn åtte kirker og flere klostre for en relativt liten befolkning. I Snorres kongesaga er det ofte tale om Tunsberg. Særlig forteller de om at kong Olav ofte og lenge oppholdt seg her og gikk i kirke både til ottesang og høymesse, et tegn på at alt den gangen fantes kirker her. Det er altså ikke uten grunn at Tønsberg blir kalt: «Hellig Olavs by». Derfor har vi også valgt ham til navne- og vernehelgen for den vakre kirken vi nettopp har vigslet, en kirke som skal fortsette de gode gamle tradisjoner fra den tid da folket søkte trøst og styrke i Guds hus og ved Guds alter, og hentet seg Guds velsignelse til seg selv, sin familie og sine foretagender.

Derfor er vårt hjerte i dag fylt av glede og takk for at vi har fått denne vakre kirke, der Gud selv

vil bo blant oss og være vår Gud. Og nest etter Gud går vår særlige takk til ham som ved en edelmodig gave har satt oss i stand til å reise dette Guds tempel, og som sikkert fra himmelen gleder seg med oss: direktør Johannes Gmeiner, som så lenge han levde kom hver søndag trofast til gudstjenesten.

Nå står det til oss å forstå og vurdere den skatt vi har fått i denne kirke. Det gjelder å holde levende i oss den arv Hellig Olav en gang ga det norske folk. Vår kirke må bli for oss en kraftkilde til et rikt trosliv, en stige hvorfra Guds engler bærer våre bønner opp til Guds trone og bringer hans velsignelse ned til oss og hele menneskeheten.

Fra altervigselen. — Det skarpe dagslys satte dessverre lysanlegget på alvorlig prøve — for fotografen!

Olavs kirke i Tønsberg nyttidelig vigslat

Søndag 26. oktober 1958

Olav selv så ofte søkte tilottesang og høymesse

Litt menighetshistorikk.

Den 24. mars for 29 år siden tok Den katolske kirke etter fotfeste i Norges gamle residensstad og eldste by. Skjønt den katolske tradisjon i det snart 11-hundre-årige Tønsberg er like gammel som byen selv, var det, som i de øvrige land, en fullstendig nydannelse som i 1929 fant sted. Selv av synlige monumenter fra den kirkelige storhetstid frem til Middelalderen var og er såre lite igjen, — hustårnet som raker opp over Slottsfjellet bærer i og for seg intet vitnesbyrd om det gamle, og Mikaelskirkens og bredstuens ruiner, ringmurene og restene av kastellene gir bare en anelse om det dette fjellet en gang har vist frem.

Svartedød, politisk forfall, tidens tann og fremmedmaktens plyndring er de triste kapiteloverskrifter i det stolte Tønsbergs nedgangshistorie, og reformasjonens inntog beseglet definitivt muligheten for et tenkbart oppsving på katolsk grunn. Det er en både hård og vemodig historisk kjensgjerning, og som i dag bare kan fastslås på ny. Nyere tider har sett en ny by gro opp, og det er de nye generasjoner som har preget dens bilde og samfunn — som vi finner det hos norske byer flest. Borg og skip var en gang emblemene i denne residensbyens og sjøstadens segl. I 1610 tok skipet sin kos, mens borgen på fjellet ble igjen. Men Tønsbergs utvikling har gått den motsatte vei. Den er ikke lenger kongsmennenes og slottsprelatenes by, den er skipsredernes og hvalfangernes fremfor noe annet.

Så sent som i 1920-årene fantes vel neppe mer enn et halt dusin katolsk-troende i hele Vestfold fylke. Katolikene i Tønsberg, Sandefjord, Horten og Holmestrand sognet til St. Laurentius-menighet i Drammen. Den ytre foranledning til opprettelse av en anneks-menighet i Tønsberg kom da St. Elisabeth-søstrenes kongregasjon fulgte oppfordringen fra en av byens leger til å åpne en spesialklinik for øre-, nese- og halspasienter (senere også øyenpasienter). I den forbindelse kunne en i Tønsberg Blad for 6. juli 1928 lese: «Vålegaten 20, det tidligere Gjersøhus, med 13 mål jord, er igår solgt til Elisabeth-søstrene, som vil innrede hospital i bygningen. Der vil i den anledning bli foretatt en større ominnredning. — I den store hall blir der kapell for søstrene, og dette skal samtidig å være sognekapell for herboende katolikker.» Her skal med takk minnes at eiendomskjøpet, foretatt av biskop dr. J. O. Smit, skjedde med betydelig finansiell støtte av direktør Gmeiner. Tomten med murbygning og planering, det herskapelige Gjersøhus, har en ideell beliggenhet.

Ominnredningen etter overtagelsen i 1928 ga St. Olavs klinikk plass til 24 pasienter, to operasjonsstuer og forøvrig tidsmessig innredning.

Sogneprest dr. theol. Arne Sund leser dagens hellige tekster. Ved alteret Hs. Høyærv. biskopen assistert av sogneprestene F. J. Fishedick og E. Laudy.

Herskapshuset store hall ble innredet til kapell, det St. Olavs kapell som til for en uke siden har tjent til bruk både for søstrene og menigheten. Kapellet kunne nå som rimelig er ikke på langt nær oppfylle de krav til rom og utstyr som svarer til menighetens utvikling siden den første spede begynnelse. Den gang var det ennå ikke tale om en egen menighet. Hospitalet eller klinikken med St. Elisabethsøstrenes driftige innsats i sykepleien preger pionertiden, og det var som søstrenes spissital og som prest for en stasjon underlagt St. Laurentius menighet i Drammen, at stedets første rector, fransiskanerpater Marinus Jorna 24. mars 1929 innviet kapellet og klinikken under Hellig Olavs vern. Først 15. aug. 1941 ble St. Olavs menighet i Tønsberg opprettet med pastor Josef Heiss som første sogneprest etter pastor dr. Arne O. Sund, som siden 1934 riktignok hadde forestått ledelsen «med en sogneprests plikter og rettigheter». Foruten ovennevnte har følgende prester for lengre eller kortere tid virket i Tønsberg i de forløpne 25 år, hvorav noen bare som vikarer: pastor Wijn, pater Leo van Eekeren,

RADIO

spørsmål og svar

Ved pastor Edvard Vogt.

Under denne rubrikk besvares tilsendte spørsmål i forbindelse med religion og moral i en norsk sending over Vatikanets Radio den fjerde onsdag i hver måned. Sendingene finner sted kl. 21.30 over bølglengde 31.10; 25.67; 196 m. Adressen er: Vatikanets Radio, Vatikanet.

KIRKEN OG POLITIKKEN I ITALIA

● EN LYTTER FRA PORSGRUNN SPØR OM DET KRISTELIG DEMOKRATISKE PARTIS VALGSEIER I ITALIA DEN 25. MAI VIL BRINGE DEN KATOLSKE KIRKE «MANGE FORDELER».

Svaret er at de viktigste følger for Kirken av den kristelig demokratiske valgseier er indirekte. Seieren, som forøvrig var meget knapp betyr at Italia vil fortsette for nye fem år som et demokratisk samfunn og ikke som en kommunistisk vasallstat. Dette er en enorm fordel for hver eneste italiener, også for de mange millioner som stemte kommunistisk, og det er en enorm fordel for hele Europa og derfor også for oss nordmenn. Faren for en kommunistisk maktovertagelse var så stor at bare et bredt og massivt sentrumparti vil kunne kontrollere situasjonen. Ingen av de mange små partier, republikanere, monarkister og så videre hadde noen mulighet for å samle stemmer fra andre enn isolerte, historisk betingede særgrupper.

Det er på denne bakgrunn at en må forstå den katolske Kirkes appell om oppslutning om det kristelig demokratiske parti. Ved å bekjempe de kommunistiske og fascistiske partier har Kirken simpelthen oppfylt en av sine plikter: den å beskytte de dybeste samfunnsverdier. Dette er ikke å «politisere», — å gjøre seg til partisan for særlige løsninger av politiske problemer, — det er å forsvare selve demokratiet — å forsvare borgernes egen rett til å drive politikk. De av våre hjemlige aviskronikører som mener at demokratiet er verdifullt, burde ikke være så forte til å uttrykke sin forargelse over «klerikalistiske overgrep» hver gang italienske biskoper gjør noe positivt for å sikre det italienske demokratis fortsettelse. De katolske biskoper har ingen myndighet over det kristelig demokratiske parti som er et politisk parti, styrt av sine valgte organer, som alle de andre partier. Det kaller seg kristelig-demokratisk fordi det vil bygge et demokrati på kristent grunnlag. Slik det dessverre ofte er i menneskelige forhold, er det også i dette parti av og til et langt sprang fra de vakre prinsipper til den hverdagslige realitet. Med femten ganger så mange mennesker i et land så stort som Norge og uten vesentlig større naturrikdommer er samfunnsproblemene i Italia stort sett femten ganger så store som i Norge — uten at en kan vente seg politikere som alltid er femten ganger bedre enn de norske. Her er følgelig nok av ting å kritisere for dem som er interessert i det.

Vår venn fra Porsgrunn spør om hvilke «fordeler» den politiske utvikling bringer Kirken. Det gjør han sikkert uten baktanker, men det kan være nyttig å gjøre seg bevisst at det ofte regnes som fordomsfritt og som et tegn på en utviklet kritisk sans å forutsette at kirkelige myndigheter alltid handler i materiell egeninteresse. Det er isåfall underlig at Kirken i Italia har oppnådd så lite etter 12 års kristelig-demokratisk styre. Katolske skoler

må betale eiendomsskatt, og de får bare i visse tilfeller bidrag fra det offentlige. Det samme gjelder de utallige veldedige institusjoner. De katolske prester får ingen lønn og ingen godtgjørelse for de mange offentlige tjenester de yter, for eksempel som registerførere. De aller fleste av Kirkens eiendommer har vært beslaglagt siden Garibaldi's dager, men Kirkens myndigheter har ikke fremsatt det minste krav om tilbakeføring av det røvede kirkegods. Det eneste en mottar er en latterlig liten godtgjørelse, fastsatt til ca. 2 200 kroner om året til hver sognekirke, kirker som i de større sogn kan ha fra tre til syv prester. Uten nevneverdige inntekter fra jordeiendommer eller lignende må Kirken ta seg av en rekke samfunnsoppgaver, fra sykehusdrift til feriekolonier og barnehjelp, på grunnlag av de troendes offer og munkers og nonners utrettelige arbeid.

Jeg håper at disse elementære opplysninger stiller Den katolske kirkes rolle i det italienske samfunnsliv i det rette lys.

Meget kan kritiseres i Italia, men en realistisk kritikk ville antagelig vende seg mot punkter som har lite å gjøre med de fantastiske insinuasjoner som en ofte finner i pressebyråmeldinger og artikler i norsk presse. Før en bringer kritikken — selv når denne er berettiget — bør en nok også notere seg litt av det positive som gjøres.

Edvard Vogt.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

I november måned

(NB! Datoen vil bli nærmere bekjentgjort gjennom dagspressen.)

SANKT DOMINIKUS OG HANS ORDEN ved pater Erik Gunnes.

Hvem og hva er egentlig dominikanerne? Dette spørsmålet søker pater Gunnes å besvare gjennom sitt foredrag om den spanske presten som skapte dominikanerordenen, og om meningen med og resultatet av hans gjerning.

MUSIKKENS DAG

Søndag 2. november - Alle Helgens dag - arrangerer Oslo Katolske Ungdomslag en musikkdag i Foreningslokalet, Akersvn. 5, Oslo.

Grammofonplater fra KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL med de beste innspillinger av katolsk kirkemusikk vil bli spilt etter høy-messen, og fra kl. 18—22. Kl. 20 kåseri av musikk lærerinne Inger Falkenberg.

Forfriskninger. Utlodning til inntekt for ungdomsarbeidet. ALLE interesserte er velkommen!

UTLANDET

VATIKANET

Sorgehøytidelighetene avsluttet.

34 kardinaler, en mengde biskoper og over 30 000 andre deltok søndag 19. oktober i en requiemmesse i St. Peterskirken i Roma. Den markerte avslutningen på de 9 dagers sorgheytidelighetene i forbindelse med Pius XII's død. Det var kardinal Tisserant som sebrerte messen, og regjeringsrepresentanter for omkring 50 nasjoner og 41 kardinaler var til stede.

Etter gudstjenesten ble absolusjonen meddelt ved katafalken av erkebiskopen av New York, kardinal Spellman, erkebiskopen av Köln, kardinal Frings, erkebiskopen av Paris, kardinal Feltin, erkebiskopen av Bologna, kardinal Lercaro, og sebranten kardinal Tisserant.

Sveitsergarden sto æresvakt ved katafalken som var omgitt av brennende kjerter. Før absolusjonen leste sekretæren for det apostoliske kanselli, Amleto Tondini, den såkalte «Elogio», en vurdering av den avdøde pave Pius XII's fortjenester. Det ble vist hvor utrettelig pave Pius XII alltid hadde arbeidet for Kirkens frihet overalt i verden og for verdensfreden.

Den amerikanske utenriksminister John Foster Dulles, som sto i spissen for sitt lands delegasjon, sa vakre ord om pave Pius XII's fremragende personlighet da han ankom til Roma: «Ham har det lyktes i tyve år å holde troen på en rettferdig fred levende hos de kristne. Hans Hellighets død har fått hele verden til å sørge, og den arv han har etterlatt seg vil ikke bli glemt.» (KNA.)

Store ytelser i misjonsarbeidet.

De asiatiske og afrikanske lands utvikling frem til selvstendighet ville ikke være mulig uten misjonærenes arbeide. Det beviser tall som i disse dager er offentliggjort.

Følgende institusjoner i misjonsområdene blir drevet for midler som tilflyter den pavelige organisasjon for troens utbredelse: 45 000 folkeskoler, 6 100 høyere skoler, trykkerier og forskjellige lærestanstalter. Materiell støtte og personale blir formidlet til 1200 sykehus, 350 helsestasjoner for spedalske, 2000 hjem for foreldreløse, 330 gamlehjem og 3400 sanitetsstasjoner. (KNA.)

DANMARK

Det danske kongepar i requiemmesse.

Kong Fredrik og hans familie var møtt frem til requiemmessen for Pius XII, som ble sebrert i København av biskop Suhr den 17. oktober.

DE FORENTE NASJONER

Også kjente representanter for De forente nasjoner æret den døde pave. I en sørgedustjeneste i St. Patrick-

Katolsk Katekisme

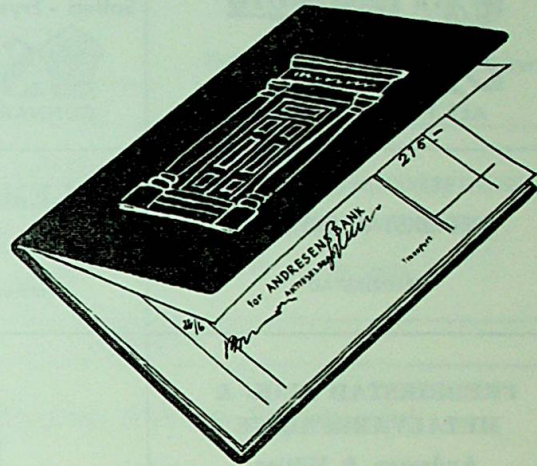
Første bind av den danske oversettelse av «Katholischer Katechismus der Bistümer Deutschlands» er utkommet.

Bind II og III kommer i løpet av høsten.

Bind I kart. n. kr. 16.85.

Katolsk Bok- og
Bladsentral
Akersv. 5, Oslo.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESEN BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

katedralen i New York deltok generalsekretær Dag Hammarskjöld, presidenten for Hovedforsamlingen, Charles Malik (Libanon), den amerikanske sjefsdelegerte Cabot Lodge, den israelske sendemann og New York's overborgermester. (KNA.)

FRANKRIKE

Pave Pius XII gratulerte de Gaulle.

Like før han ble syk, sendte pave Pius XII et gratulasjonsbudskap til general de Gaulle i anledning av valget i Frankrike:

«Vi gratulerer Deres eksellense med den tillit som er blitt vist Dem og sender Dem Våre beste ønsker. Vi ber Gud opplyse og hjelpe Dem i Deres arbeide til beste for det franske folk og de oversjøiske områder, og for freden og samarbeidet mellom nasjonene.»

General de Gaulle svarte med et vakert formet takketelegram.

ITALIA

Konserter i behagelige omgivelser.

Til vinteren vil romerne kunne nyte konserter i en behagelig og dertil avpasset sal for første gang på mange år. Det var pave Pius XII som tilbød byen å få bruke auditoriet i Via della Conciliazione til vinterens konserter. Romas konsertpublikum har i lang tid vært nødt til å benytte det meget mangelfulle Argentina-teatret, da den tidligere konserthall ble revet lenge før krigen på grunn av utgravninger i forbindelse med Augustus' grav ved bredden av Tiberen. Det vakre og moderne auditorium i

Via della Conciliazione har en fullkommen akustikk, og romerne er Pius XII meget takknemlig for at han — blant så meget annet — også har løst konsertproblemet, noe mange hadde oppgitt som håpløst.

SOVJETSAMVELDET

Requiemmesse for Pave Pius XII.

På anmodning fra de i Moskva akkrediterte diplomater fra den vestlige verden er det også i Sovjetsamveldets hovedstad blitt sebrert en requiemmesse for Pius XII. I gudstjenesten, som fant sted i den eneste katolske kirke i Moskva, deltok over 600 personer foruten de utenlandske sendemenn. (KNA.)

TYSKLAND

Filmens betydning.

Filmen, dens utvikling og stadig voksende betydning i oppdragelsen og sjelsorgen var emnet for et filmmøte i Trier nylig, hvor 60 prester fra bispedømmet Trier deltok.

Dr. Funk fremhevet pave Pius XII's positive innstilling til filmkunsten samtidig som han alltid advarte mot dens misbruk. Klaus Brüne, redaktør for den tyske Katolske filmtjeneste, understreket filmkritikkens viktige oppgave, og andre delegerte talte om det praktiske filmarbeide.

Bokhandler skulle bli politispion.

Innehaveren av den eneste betydelige katolske bokhandel i Øst-Berlin, Walter

Weiss, meldte seg for noen uker siden i en mottagelsesleir i Vest-Berlin. Han var kort til i forveien blitt oppfordret

av en medarbeider i statssikkerhetstjenesten til å spionere på sine kunder og regelmessig sende rapporter til politi-

departementet. Til hans kundekrets hørte mange geistlige og aktive legfolk fra hele østsonen.

FREDRIKSTAD		
 <p>ALT I FOTO OG FILM</p>	<p>Hermetikk- og pølsefabrikk - Røkeri Salteri - Fryseri 1600 m³ - Kjølelagere</p> <p>GUNNAR NILSEN FREDRIKSTAD</p>	<p>ALF SVENDSEN Alt i kolonial Tlf. 2167 Farmannsgt. 1-3</p>
<p>FREDRIKSTAD BRYGGERI FREDRIKSTAD</p>	<p>KLEMET JOHANSEN <i>Fredrikstad Begravelsesbyrå</i> Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062</p>	<p>HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 2131</p>
<p>FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller</p> <p>Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.</p>	 <p>FREDRIKSTAD</p>	
TRONDHEIM		
<p>KORTMAN'S FABRIKKER Trondheim <i>Stearin- og vokslys i alle størrelser</i></p>		
<p>OSNES & SØNN Frukt, kolonial, delikatesser og grønnsaker Telefon 20580</p>	 <p>BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p>ALF EIDEM Malermester Singsakerbk. 17 Tlf. 29123</p>	<p>F. Bruns Bokhandel Bøker - Papir Telefon 20625</p>	 <p>BARNEUTSTYR Dronningens gt. 9, Hjørnet av Nørdregt.</p>
<p>CARL STÜCKRATH SØNDRE GATE</p> <p>Sykeartikler Forbindingssaker Bandasjer Ortopediske Kir. instrumenter Innleggssåler</p>	<p>Birger Sørensens Fabrikker Alt i fisk og fiskemat Telefon 28046</p>	<p>Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke 1/5 Centralbord 28800 - Trondheim</p>
 <p>Trondheim</p>	 <p>KVALITETS KAFFE FRA JACOB LARSEN-TRONDHEIM</p>	<p>AKSJESELSKAPET PROTON RØNTGENANLEGG RØNTGENUTSTYR OPERASJONSLAMPER CARDIOGRAFER KORTBØLGEAPPARATER etc. HØYFJELLSSOLER</p>

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Meget utenlandsnytt må stå over til neste nr.

HALDEN

E. Sem A/s

Bøker — Papir — Trykksaker

HALDEN

A/S HALDEN BRYGGERI

Gunnar Setterquist

Elektrisk forretning. Aut. installatør
og radioforhandler

Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1

HALDEN MØBELFORRETNING

Alt i møbler

Tlf. 2534

SIGURD GRØNNERN

Manufaktur og utstyr

Tlf. 2746

BERGEN

A/s Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

BERGEN

USLITELIG

MODERNE

og sanitært

Kjøkkenutstyr i rustfritt stål

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S

Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

SVERRE W. MONSEN

Manufakturvarer - Sengeutstyr

T. Beyer

BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Eff.

JUVELER SMÅSTRANDGT 4
BERGEN

i Nygårdsgt.

ved Eldorado

All slags
skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Gode
kjøtt og pølsevarer

fra

J. Aug. Bye & Opdahl A/s

BERGENS GJÆRDENETFABRIK A/S

Montering av gjerder

Tlf. 15522 - 14731

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstyrforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

Johan H.
BENTZON

A/S

En gros - Telefon 10106

L. W. TORNØE A/S

Papirhandel

Bergen

Har De
mottatt et innbetalingskort fra
ST. OLAV??

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Hans Ekjord

FARVEHANDEL

St. Olavs gt. 3

Tlf. 42 16 13

WISBECH
ANTIELEKTRISKE

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

E. M. JACOBSEN

Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

NOENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 99
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER